Kirjallinen kysymys KK 475/2016 vp

Antero Vartia vihr ym.

Kirjallinen kysymys lääkekorvaussäästöjen toteuttamistavoista ja apteekkialan kehittämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Juha Sipilän hallitus tavoittelee valtion lääkekorvauksiin 150 miljoonan euron vuosittaisia säästöjä vuodesta 2017 alkaen. Merkittävä osa säästöistä voitaisiin saavuttaa apteekkijärjestelmää uudistamalla. Tämä vaihtoehto ei kuitenkaan ole ollut esillä hallituspuolueiden harkitsemissa säästökeinoissa.

Suomessa lääkkeiden tukkuhinnat ovat Euroopan alhaisimpia, mutta kuluttajahinnat korkeimpien joukossa. Toisin sanoen nykyjärjestelmässä kuluttaja maksaa lääkkeistään liikaa ja samalla apteekkarit hyötyvät kohtuuttomasti. Nykyisessä järjestelmässä viranomainen päättää, kuinka monta apteekkia alueella saa olla, millä hinnalla lääkkeitä myydään ja keitä ovat alueella toimivat apteekkarit. Kaikki tiukat kriteerit täyttävät hakijat eivät saa perustaa apteekkia, eivätkä apteekit kilpaile keskenään hinnoilla. Tämä nostaa väistämättä kustannuksia ja heikentää saatavuutta. Kilpailun rajoitukset estävät myös koko lääkejakelun tehostamista ja merkittävien kustannussäästöjen saamista.

Apteekkien määrän sääntelyn ja omistusmuotorajoitusten poistaminen, apteekkiketjujen salliminen ja siirtyminen kattohintoihin todennäköisesti laskisivat lääkkeiden hintoja Suomessa. Muutos tarkoittaisi, että apteekit kilpailisivat keskenään sekä hinnalla, laadulla että sijoittumisella.

Uudistuksesta mahdollisesti seuraavat ongelmat voidaan korjata paremmilla keinoilla kuin mitä nykyinen apteekkimalli tarjoaa. Kilpailun vapauttaminen ei tarkoittaisi muun sääntelyn purkamista, vaan apteekkien laatukriteereitä ja henkilökunnan pätevyysvaatimuksia voidaan jopa kiristää. Oleellista on, että jokainen, joka vaatimukset täyttää, saa perustaa apteekin.

Huhtikuussa 2016 apteekkialan kilpailun vapauttamista esitti myös Kelan pääjohtaja Liisa Hyssälä (Aamulehti 21.4.2016). Hyssälä esitti, että hallitus selvittäisi heti edellytykset, joilla apteekkiala voitaisiin avata kilpailulle. Kela on lääkekorvausten suurin maksaja, ja Hyssälä pelkää, että lääkekorvauksissakin rahoituspohja pettää, ellei tehokkuutta haeta kilpailulla. Verovaroista maksetut lääkekorvaukset ovat nousseet 1990-luvulta lähtien, ja vuonna 2015 Kela maksoi lääkekorvauksia jo lähes 1,4 miljardia euroa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 475/2016 vp

Miksi apteekkijärjestelmän uudistaminen ei ole ollut mukana mahdollisia lääkemenojen säästökeinoja kartoitettaessa, vaikka lääkekorvausten suurin maksaja Kela on pääjohtajan suulla tätä esittänyt,

onko hallitus valmis purkamaan apteekkien kilpailunrajoituksia lääkesäästöjen saavuttamiseksi, ja jos ei, niin miksi ja

miksi hallitus leikkaa mieluummin sairaiden ihmisten lääkekorvauksista kuin apteekkarien ylisuurista voitoista?

Helsingissä 22.9.2016

Antero Vartia vihr
Johanna Karimäki vihr